

Asia: VN/2774/2026

Hallituksen esitysluonnos laiksi terveydenhuoltolain 51 §:n muuttamisesta (digitaalinen hoidon tarpeen arvio)

Lausunnonantajan taustatiedot

Klikkaa ja lisää otsikko valintakysymykselle

Yritys

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla potilas voisi tehdä hoidon tarpeen arvion digitaalisesti ja siinä voitaisiin hyödyntää automaatiota?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne:

Pidättekö kannatettavana, että esityksessä ehdotetulla tavalla digitaalisen hoidon tarpeen arvion tekemisessä voitaisiin hyödyntää tekoälyä?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne: [Muun muassa lääkinnällisten laitteiden säätely sekä tekoälyasetus takaavat sen, että toimijat huolehtivat tekoälyn turvallisesta käyttöön otosta tässä yhteydessä.]

Katsotteko, että potilaan oikeudet on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Ei, kommenttinne: [Tarkemmat kommentit kohdassa "Muut kommenttinne esityksestä"]

Katsotteko, että virkavastuun kohdentuminen on esityksessä huomioitu oikealla tavalla?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne

Kysymys hyvinvointialueille: missä aikataulussa esityksessä tarkoitetun digitaalisen hoidon tarpeen arvion käyttöönotto olisi mahdollista?

Kirjoita tähän:

-

Katsotteko, että jatkossa hoidon tarpeen arvion tekemiseen käytettävä järjestelmä tulisi toteuttaa kansallisesti (esityksessä todettu malli A tai B)?

Vastaus

Ei, kommenttinne: [Terveystalo kannattaa markkinavetoista mallia, mikä takaa nopeamman ja ketterämmän teknologian kehityksen.]

Huomioiko esitys mielestänne riittävästi teknologiaa kehittävien yritysten näkökulman?

Vastaus

Kyllä, kommenttinne:

Muut kommenttinne esityksestä:

Kirjoita tähän:

Terveystalo kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa. Esitysluonnoksen tavoitteet ovat kannatettavia, ja esitys on valmisteltu kattavasti ja hyvin. Terveystalo on ollut mukana Hyvinvointiala Hali ry:n lausunnon valmistelussa ja viittaa siinä esitettyihin huomioihin. Terveystalo viittaa myös Tuomas Pöystin (Geradin Partners) Hali ry:n toimeksiannosta kirjoittamaan lausuntoon.

Lisäksi Terveystalo esittää tiivistetysti seuraavat huomiot:

Esityksessä ehdotetusta nimenomaisen suostumuksen vaatimuksesta tulee luopua. Suostumus palvelee esityksessä erityisesti rekisteröidyn oikeutta saada tietoa käsittelystä ja toisaalta antaa rekisteröidylle mahdollisuuden olla jatkamatta digitaalisen palvelun käyttöön ja olla sen sijaan yhteydessä muuta kautta terveydenhuollon ammattihenkilöön. Nämä vaikutukset ovat saavutettavissa ilman, että säädetään suostumuksesta. Erillisen valtiosääntöisen suostumuksen käyttöönottoon lisäsuojatoimena ei ole oikeudellista velvollisuutta eikä sen käyttöön ottaminen ole oikeudellisesti perusteltua.

Hallituksen esityksen perustelutekstiä tulisi selkeyttää siten, että siitä käy ilmi, että digitaalisen hoidon tarpeen arvion katsominen GDPR:n mukaiseksi automaattiseksi päätöksenteoksi vaatii tapauskohtaista tulkintaa, jossa noudatetaan GDPR:ää ja sitä koskevaa unionin oikeuskäytäntöä. Yleisen tietosuojasetuksen mukaiselle automaattiselle päätöksenteolle sotessa tarvitaan

oikeusvarmuuden takaamiseksi lakisääteinen perusta, silloin kun kyse tietosuoja-asetuksen mukaan on automaattisesta päätöksenteosta. Kansallisessa laissa ei kuitenkaan tule säätää, että minkälainen toiminta katsotaan automaattiseksi päätöksenteoksi, koska tämä tulee jo tyhjentävästi yleisestä tietosuoja-asetuksesta sekä sitä koskevasta Euroopan unionin tuomioistuimen ratkaisukäytännöstä. Mikäli Suomen kansallisessa sääntelyssä määritetään sotessa hyödynnettävä automaatio aina automaattiseksi päätöksenteoksi, se tarkoittaa tiukempaa lähestymistapaa, ns. Suomi-ekstraa, EU:n yleiseen tietosuoja-asetukseen nähden, missä säädetään rekisteröidylle aiheutuvista oikeusvaikutuksista tai vastaavista merkittävistä vaikutuksista.

Digitaalisessa hoidon tarpeen arviossa käytetyn teknologian turvallisuuden osalta toteamme, että lääkinnällisten laitteiden sääntelyssä sekä tekoälyasetuksessa säännellään kattavasti ja tyhjentävästi tästä.

Terveystalo pitää tärkeänä, että Ennakoiva sote 2 -hankkeen seuraavassa vaiheessa selkeytetään vastaavasti käsittelyn oikeudellisia reunaehtoja silloin, kun yksityisellä sektorilla käytetään digitaalista hoidon tarpeen arviota. Lisäksi ennakoiva sote 2 -hankkeen puitteissa tulisi lisätä asiakastietolakiin säännös, jonka mukaan automaattinen päätöksenteko sotessa olisi sallittua osana potilaan hoitoa, mukaan lukien ennakoivaa terveydenhuoltoa. Säännös koskisi sekä julkisia että yksityisiä toimijoita.

Keller Milla
Suomen terveystalo Oy